EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 13.12.2018
COM(2018) 828 final

2018/0418 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting van een protocol tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein inzake de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Verordening (EU) nr. 603/2013[1], waarbij Verordening (EG) nr. 2725/2000 van de Raad van 11 december 2000 betreffende de instelling van „Eurodac" voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van de Overeenkomst van Dublin werd herschikt, is vastgesteld en in werking getreden op 19 juli 2013. De verordening is van toepassing sinds 20 juli 2015.

Verordening (EU) nr. 603/2013 maakt het onder meer mogelijk dat Eurodac wordt geraadpleegd door rechtshandhavingsinstanties voor het voorkomen, opsporen of onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten. Rechtshandhavingsinstanties moeten kunnen verzoeken om vergelijking van vingerafdrukgegevens met de gegevens in de centrale gegevensbank van Eurodac wanneer zij de juiste identiteit van een verdachte van terroristisch misdrijf of een ander ernstig strafbaar feit wensen vast te stellen of nadere informatie wensen te krijgen over een dergelijke persoon.

De overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend, hierna de „overeenkomst van 26 oktober 2004" genoemd, is op 26 oktober 2004 gesloten[2]. Het protocol tussen de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend, hierna „protocol van 28 februari 2008" genoemd, is op 28 februari 2008 gesloten[3].

Zwitserland en Liechtenstein passen de asielbepalingen van Verordening (EU) nr. 603/2013 toe in overeenstemming met de overeenkomst van 26 oktober 2004 en het protocol van 28 februari 2008. De toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden valt echter niet onder het toepassingsgebied van die overeenkomst en dat protocol.

Tijdens een bijeenkomst op 14 mei 2014 met vertegenwoordigers van de Commissie hebben Denemarken, Zwitserland, Liechtenstein, Noorwegen en IJsland hun belangstelling bevestigd voor het openen van onderhandelingen met de Europese Unie over een internationale overeenkomst waarbij de toepassing van de rechtshandhavingsbepalingen van Verordening (EU) nr. 603/2013 tot deze landen wordt uitgebreid.

---

1 Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van „Eurodac" voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (PB L 180 van 29.6.2013, blz. 1).

2 PB L 53 van 27.2.2008, blz. 5.

3 PB L 160 van 18.6.2011, blz. 39.

Op 14 december 2015 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen te openen over een overeenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en onder andere Zwitserland en Liechtenstein, anderzijds, betreffende de modaliteiten van de deelname van Zwitserland en Liechtenstein aan de procedure voor de vergelijking en verzending van gegevens voor rechtshandhavingsdoeleinden, bedoeld in hoofdstuk VI van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van „Eurodac" voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving.

Deze onderhandelingen zijn afgerond en een overeenkomst in de vorm van een protocol bij de overeenkomst van 26 oktober 2004, waarbij de toepassing van de overeenkomst van 26 oktober 2004 tot rechtshandhaving wordt uitgebreid, is geparafeerd.

De uitbreiding van de toepassing van de rechtshandhavingsbepalingen van Verordening (EU) nr. 603/2013 tot Zwitserland en Liechtenstein zou het mogelijk maken dat de rechtshandhavingsinstanties van Zwitserland en Liechtenstein verzoeken om een vergelijking van vingerafdrukgegevens met door andere deelnemende staten ingevoerde vingerafdrukgegevens die in de gegevensbank van Eurodac zijn opgeslagen, wanneer zij de identiteit van een verdachte van een ernstig strafbaar feit of terroristisch misdrijf of van een slachtoffer daarvan wensen vast te stellen of meer informatie over een dergelijke persoon wensen te verkrijgen. Tegelijkertijd zou het voor de rechtshandhavingsinstanties van alle andere deelnemende staten, zowel andere lidstaten van de EU als geassocieerde landen, mogelijk worden om met hetzelfde doel te verzoeken om een vergelijking van vingerafdrukgegevens met door Zwitserland en Liechtenstein ingevoerde vingerafdrukgegevens die in de gegevensbank van Eurodac zijn opgeslagen.

Het doel van dit protocol is de totstandbrenging van juridisch bindende rechten en verplichtingen om te waarborgen dat Zwitserland en Liechtenstein effectief deelnemen aan de rechtshandhavingsonderdelen van Verordening (EU) nr. 603/2013. In het protocol wordt bepaald dat alle deelnemende staten die toegang hebben tot Eurodac, zowel lidstaten van de EU als geassocieerde landen en Zwitserland en Liechtenstein, voor rechtshandhavingsdoeleinden toegang krijgen tot gegevens die door andere deelnemende staten zijn ingevoerd.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het voorstel is verenigbaar met het EU-beleid inzake de toegang tot de gegevensbank van Eurodac.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het voorstel is verenigbaar met het EU-beleid op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag voor dit voorstel voor een besluit van de Raad wordt gevormd door artikel 87, lid 2, onder a), en artikel 88, lid 2, onder a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a).

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De overeenkomst van 26 oktober 2004 is een door de EU met Zwitserland gesloten internationale overeenkomst. Overeenkomstig het beginsel van subsidiariteit, dat is vastgelegd in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, kunnen de doelstellingen van het protocol bij deze overeenkomst slechts worden bereikt door middel van een voorstel van de Commissie op EU-niveau.

- **Evenredigheid**

Het voorstel is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel aangezien het niet verder gaat dan wat nodig is om de doelstelling van effectieve deelname van Zwitserland en Liechtenstein aan de rechtshandhavingsonderdelen van de Eurodac-verordening (Verordening (EU) nr. 603/2013) te verwezenlijken.

- **Keuze van het instrument**

Een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de overeenkomst is vereist op grond van artikel 218, lid 6, VWEU.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Raad (Groep asiel) is geraadpleegd over de inhoud en de voortgang van de onderhandelingen. Het Europees Parlement (Commissie LIBE) is in kennis gesteld.

4. OVERIGE ELEMENTEN

- **Artikelsgewijze toelichting**

Het voorstel betreft een besluit waarbij machtiging wordt verleend tot sluiting namens de Europese Unie van het protocol tussen de EU en Zwitserland en Liechtenstein. In het VWEU wordt bepaald dat de Raad, op voorstel van de Commissie, een besluit vaststelt waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening en sluiting van een internationale overeenkomst.

In het protocol wordt bepaald dat Verordening (EU) nr. 603/2013, wat betreft de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden, van toepassing is op Zwitserland en Liechtenstein. Het maakt derhalve mogelijk dat de aangewezen rechtshandhavingsinstanties van de andere deelnemende staten en Europol verzoeken om een vergelijking van vingerafdrukgegevens met vingerafdrukgegevens die door Zwitserland en Liechtenstein in Eurodac zijn ingevoerd. Het maakt tevens mogelijk dat de aangewezen rechtshandhavingsinstanties van Zwitserland en Liechtenstein verzoeken om een vergelijking van vingerafdrukgegevens met vingerafdrukgegevens die door andere deelnemende staten in het centrale systeem van Eurodac zijn ingevoerd.

Het protocol waarborgt dat het in de EU van kracht zijnde niveau van bescherming van persoonsgegevens ook geldt voor de verwerking van persoonsgegevens door de autoriteiten van Zwitserland en Liechtenstein en de lidstaten op grond van het protocol. Deze verwerking van persoonsgegevens dient te zijn onderworpen aan normen voor de bescherming van persoonsgegevens volgens nationaal recht die in overeenstemming zijn met Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de

vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

Het protocol verbindt aan de toegang van Zwitserland en Liechtenstein tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden de voorwaarde dat eerst Besluit 2008/615/JBZ juridisch en technisch ten uitvoer is gelegd wat dactyloscopische gegevens betreft.

In het protocol wordt bepaald dat de mechanismen waarin de overeenkomst van 26 oktober 2004 voorziet met het oog op wijzigingen, van toepassing zijn op alle wijzigingen betreffende de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden.

2018/0418 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting van een protocol tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein inzake de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 87, lid 2, onder a), artikel 88, lid 2, onder a), en artikel 218, lid 6, onder a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring door het Europees Parlement[4],

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Overeenkomstig Besluit [XXX] van [XXX][5] is het protocol tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein inzake de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend, ondertekend op [XXX] onder voorbehoud van de sluiting ervan op een later tijdstip.

(2) Ter ondersteuning en versterking van de politiële samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en die van Zwitserland en Liechtenstein bij het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten is het noodzakelijk dat de EU actie onderneemt om Zwitserland en Liechtenstein in staat te stellen deel te nemen aan de rechtshandhavingsgerelateerde aspecten van Eurodac.

(3) Het protocol moet namens de Europese Unie worden goedgekeurd.

(4) Overeenkomstig artikel 3 van het Protocol (nr. 21) betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, dat aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht, hebben die lidstaten te kennen gegeven dat zij aan de vaststelling en toepassing van dit besluit wensen deel te nemen.

(5) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol (nr. 22) betreffende de positie van Denemarken, dat aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht, neemt Denemarken niet deel

[4] PB C […] van […], blz. […].
[5] PB L […] van […], blz. […].

aan de vaststelling van dit besluit en is dit niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het protocol tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein inzake de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavingsdoeleinden bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat of in Zwitserland wordt ingediend, hierna „het protocol genoemd", wordt goedgekeurd namens de Unie.

De tekst van het protocol is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wijst de persoon (personen) aan die gemachtigd is (zijn) om namens de Europese Unie de in artikel 4, lid 2, van het protocol bedoelde kennisgeving te verrichten waarmee de instemming van de Europese Unie om door het protocol gebonden te zijn, tot uiting wordt gebracht.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter